ڕەوتی مارکسیستی و ڕەوەندەکانی دۆخی ئێستای عێراق.. موئەیەد ئەحمەد

تێبینی: ئەم وتارە دەقێکی ئامادەکراوی ئەو باسەیە کە پێشکەشم کردووە لەو سیمینارەی کە (ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی لە عێراق) پێی هەڵسا لە شاری بەسڕە لە (٣١ی ئایاری ٢٠٢٤)، لەگەڵ دەستکاریکردنێکی پێویست بۆ مەبەستی فۆرمی نوسین (ئێدیتینگ).

لە چوارچێوەی ململانێ جیۆپۆلەتیکی و ستراتیژییەکان و جیۆئابوورییە بەردەوامەکانی نێوان وڵاتانی ئیمپریالیست و جەمسەرە ناوچەییەکان، بۆ جێگیرکردنی نفوز و تێپەڕاندنی بەرژەوەندییەکانیان لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا، دوو زلهێزی دژ بەیەک، زلهێزی نێودەوڵەتی ئەمریکا و زلهێزی ناوچەیی ئێران، هێشتا لە بنەڕەتدا ئەوانن کە دۆخی سیاسی و ئابووری و ڕەهەندە ئەمنییەکان لە عێراقدا کۆنترۆڵ دەکەن، و هەژموون بەسەر هەموو ئەم ڕەهەندانە، و سیستەمی سیاسیدا پیادە دەکەن. ڕژێمی سیاسی و هێزەکانی دەسەڵات و دەوڵەت لە عێراقدا ڕۆڵی گواستنەوەی ئەم هەژموونە بەسەر وڵاتدا دەگێڕن.
ئەگەر لە گۆشەیەکی گشتگیرترەوە سەیری بارودۆخەکە بکەین، نەک تەنها لە ڕوانگەی ڕەهەندی سیاسی و ململانێ سیاسی و سەربازی و ئەمنییەکانەوە، بەڵکو بە دوای قووڵایی ئابووری و بنەمای ماددی ئەو ڕەوەندەدا بگەڕێین کە عێراق پێیدا تێدەپەڕێت، دەبینین کە جوڵەی سەرمایە لە ناوچەکەدا ئەم فاکتەرە ماددییە، و ئەمەش بناغەییترین و گشتگیرترین پرسەیە. هەر بەوپێیەش توخمی ماددیی بنەڕەتییە بۆ شکڵدان بە پرس و ململانێ سیاسی و جیۆپۆلیتیکییەکان لە ناوخۆی عێراق و لەسەر ئاستی ناوچەکە. ئەمەش بەو مانایەیە کە ئەم سیاسەت و ململانێیانە لەسەر ئەم بنەما ماددییە و ئەم پێشهاتانە کە لە ڕەوەندە ئابوورییەکانی عێراق و ناوچەکەدا ڕوودەدەن، خۆیان بەرهەمدەهێننەوە.
پێش (٧)ی ئۆکتۆبەر و شەڕی جینۆسایدی ئیسرائیل لە دژی فەلەستینییەکان، ڕەوەندێک لە ئارادابوو بە ئاساییکردنەوەی پەیوەندی لەگەڵ ئیسرائیلدا، لەلایەن سعودیە، ئیمارات، بەحرەین، سودان و وڵاتانی دیکەی عەرەبییەوە، و ئەم ئاساییکردنەوەش لەژێر فشاری گۆڕانی بارودۆخی ماددیدا بوو، کە مەبەستم فشاری

بەرژەوەندییەکانی سەرمایە و واقیعی هەرچی زیاتری یەکهەڵپێکرانی سەرمایەی ئەم وڵاتانەیە بە سەرمایەی جیهانییەوە. هەر بەم پێیەش لەژێر فشاری بەرژەوەندییەکانی ئەم بلۆکە ئابوورییانەدا بوو کە لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدان وەهەر چی زیاتر تێکەڵاون لەگەڵ سەرمایەی ئمپیریالیستی ئەمریکا و ڕۆژئاوا و ئیسرائیلدا.

(٧)ی ئۆکتۆبەر هات و شۆکێکی گەورەی لێکەوتەوە بە ئەم بارودۆخ و ئاڕاستەیە، و بووە هۆی پاشەکشە و خاوبوونەوەی کاتیی ئەم ڕەوەندە.

هەرچەند ئەم خاوبوونەوەیە ڕوویدا، بەڵام ڕەوەندە ئابوورییە بنەڕەتییەکان و لێکهەڵپێکانی هەرچی زیاتری بەرژەوەندییەکانی سەرمایەی جیهانی و سەرمایەی ناوچەیی لەگەڵ یەکتری هەر بەردەوامن.

هەر لەم ڕاستایەشدا، دەوڵەتی ئێران و ڕژێمی ئیسلامی ئێران، دەوڵەتی تورکیا و ڕژێمی ئەردۆغان، واتە ئەم دەوڵەتە ناوچەییانە کە زلهێزن و هەژمونیان هەیە بەسەر ڕەوەندی بارودۆخی ناوخۆی عێراق، بەتایبەتی ئێران، کە ڕۆڵی سەرەکیی تێدا دەگێڕێت، تەنها هێزی سیاسی و سەربازی نین، بەڵکو هێزی ئابووریشن.

ڕژیمی سیاسی ئیسلامی ئێران و ئامانجە سەربازی و ئەمنی و فراوانخوازییەکانی و هتد، دابڕاو نییە لەو ڕاستییەی کە کۆمەڵگەی ئێران سیستەمێکی سەرمایەدارییە و هەر بەو پێیەش ناوەندێکی ئابووری و ناوەندێکی کەڵەکەبوونی سەرمایەیە، بۆیە دەتوانین بڵێین سەرمایەی نەتەوەیی ئێران لە لایەن ڕژێمی ئیسلامی واتە کۆماری ئیسلامی ئێرانەوە دەپارێزرێ، و ڕژیمی ئیسلامیی دەسەڵاتدار نوێنەرایەتی بەرژەوەندییەکانی سەرمایەی نەتەوەیی ئێران دەکات.

بە هەمانشێوە ئەو ڕژێمە سەرکوتگەرانەی کە لە کەنداودا هەن، نوێنەرایەتی بەرژەوەندییەکانی سەرمایەی کەنداو دەکەن، واتە سەرمایەی سعوودیە و ئیمارات و وڵاتانی دیکەی کەنداو، کە زۆر تێکەڵاو و لێکهەڵپێکراو بوون لەگەڵ یەکتری.

هەمان مەسەلە بە سەر سیاسەتی فراوانخوازی تورکیا و ئەردۆغان لە ناوچەکەدا تەتبیق ئەبێ و هەمان شت بۆ ئێران و سیاسەتە فراوانخوازییە ناوچەییەکانیشی دەگونجێت. هەم ئێران و هەم تورکیا بلۆکی ئابوورین و بەرژەوەندییە ئابوورییەکانیان بە پلەی سەرەکی ڕێبازی سیاسی و سەربازی و ئەمنییان لە ناوچەکەدا دەجوڵێنن و دیاری دەکەن.

کاتێک باس لە عێراق دەکەین، دەبینین کە زۆریی و قەبارەی گەورەی هێزەکانی دەسەڵات و ڕژێمی سیاسی کە لە سەدان هەزار هێزی سەربازی و میلیشیایی و ئەمنی پێکهاتووە، هاوتا نییە لەگەڵ پێداویستییەکانی جووڵەی سەرمایەی نەتەوەیی عێراق لە بواری کەبەکەی ناوچەییدا.

ئەوە ڕوونە کە بەرجەستەکردنەوەى بەرژەوەندي□کانى سەرمايەى نەتەوەيى لە ڕێگەى دەوڵەت و دەسەڵاتى ئەمرۆى عێراقەوە بەربەستى گەورەى لە بەردەمدايە، ئەويش بەهۆى ئەوەى کە سيستەمى سياسى لەسەر بنەماى پشکپشکێنەى نەتەوەيى و تايفەگەرى دامەزراوە و لەلايەن هێزە ئيسلامى و ناسيۆناليستەکانى ڕکابەرەوە کۆنترۆڵکراوە، و هەروەها بەو هۆيەشەوە کە وڵاتەکە لە ژێر کاريگەرى ئەمريکا و ئێراندايە، و تا ڕادەيەکيش لە ژێر کاريگەرى ئابوورى توركيادايە. ئەمەش بەو مانايەيە کە بەرژەوەندى سەرمايەى نەتەوەيى، واتە بەرژەوەنديى بۆرژوازى نەتەوەيى لەسەر ئاستى عيراق، لاواز و پەڕپووتە، و ئەم سەرمايە نەتەوەييە تواناى کێبڕکێى لەگەڵ سەرمايەى نەتەوەيى وڵات□انى ناوچەکە و بلۆکە ئابوورييە ناوچەييەکان و وڵات□انى ئيمپرياليست نيە.

سياسەتى فەرمى بۆرژوازى حوكمرانى عێراق و بۆرژوازى نێودەوڵەتى دابەشکردن و سەرلەنوێ بەرهەمهێنانەوەى دابەشبوونى کۆمەڵگاى عێراقە لەسەر بنەماى دين و نەتەوە و تايفە، و درێژەدانە بە ڕژێمى سياسى بۆرژوازى بەم شيويە.

تەنانەت ئەگەر گريمانە بکەين کە دەسەڵاتى ئێستا، يان باشتر بڵێين دەوڵەتى عێراق، توانيبێتى کێشەکەى يەکلايى بکاتەوە و ستوون و باڵ و هێزە جۆراوجۆرەکانى ڕژێم لە چوارچێوەيەکى سياسيدا يەکبخات بەجۆرێک کە هەمەلايەنەتر لە ئيستاى نوێنەرايەتى بەرژەوەنديى سەرمايەى نەتەوەيى عێراق بکات، ئەوا ئەم دەوڵەتە، – لەلايەن بەشێک لە چەپ و ئەو ڕەوتە سياسيانەى کە باس لە “نيشتمان” و “بەرژەوەندى نيشتيمانى” دەکەن، و د□رबارەى دەوڵەتى “مەدەنى” و “ديموکراسى” ئەدوێن و برەوە بە بيرۆکەى جيگيرکردنى دەسەڵاتى ناوەندى و چەکداماڵينى ميليشياکان و بلۆکە جۆراوجۆرەکانيان ئەدەن-، وا لە قەڵەم ئەدرى کە خۆکارانە خزمەت بە جەماوەر دەگەيەنێت.

بەڵام ڕاستييەکە واني□، ئەگەر دەسەڵات هێزەکانى يەکبخات و دەوڵەتێکى بەهێزى ناوەندى دامەزرێنێت، يان وەک دەڵێن “دەوڵەتێکى کۆنترۆڵکەر”، ئەوا ئەم دەوڵەتە نوێنەرايەتى بەرژەوەندى سەرمايە دەکات، واتە بەرژەوەندييەکانى چينى بۆرژوازى، هەربۆيە زەحمەتکێشان و ستەملێکراوان و ک□ر□کاران و گەنجان و ژنان لە جەمسەرى پێچەوانەدا دەبن و بەدەست چەوساندنەوەى بەرژەوەندييە چينايەتييە ناسيۆناليستييەکانى سەرمايە و دەوڵەتەکەيەوە ئازاردەچێژن.

ئ□و ب□رژەوەندى سەرمايەى گەورە و سەرمايەى ئەم بلۆکە سياسيانە و دەوروبەرەکانيانە کە دەوڵەتە دامەزرەوەکە دەيانپاريزى و خزمەت بە بەرژەوەندى جەماوەر ناکات.

ئەمەش ئەوەیە کە لە ساڵی (٢٠٠٣)ەوە تا ئێستا بینیومانە، واتە ئەوەی کە چۆن قۆناغە جیاوازەکانی شەڕی تایفەگەری، تیرۆر، ناسەقامگیری دەوڵەت و ڕژێم، و کۆنترۆڵکردنی داعش، تێپەڕین، و چۆن هەریەکێک لەو قۆناغە سیاسی و سەربازیانە دەسەڵات و دەوڵەتی بەهێزتر کرد، و چۆن ئەم دەوڵەتە لە بەرژەوەندی جەماوەر دابڕاوە و سیاسەتگەلێک جێبەجێ دەکات کە دژی بەرژەوەندی ئەوانە.

ئەوەی پێشتر ڕوویدا لە داهاتووشدا ڕوودەدات، بۆیە دەمەوێت جەخت لەسەر خاڵێک بکەمەوە، ئەویش ئەوەیە کە هەر خۆشباوەڕییەک بەوەی کە گوایە کێشەی جەماوەر چارەسەر دەبێت لەگەڵ سەقامگیری دەوڵەت و دامەزراندنی بەم ناوەڕۆکە چینایەتییە بۆرژوازییەوە، دوای یەکلاییکردنەوەی مەسەلەی میلیشیاکان و کێشەکانی دیکە، زیان دەگەیەنێت بە پرسی ڕزگاربوونی ئینسانی زەحمەتکێش، چونکە لە واقعدا کێشە بنەڕەتییەکانی جەماوەری بەرینی خەڵک وەک خۆی دەمێنێتەوە و گۆڕانکاری لە بەرژەوەندی ئەوان ڕوونادات. تاکە گۆڕانێک کە دەتوانێت لە بەرژەوەندی ئەوان بێت ئەوەیە کە جەماوەری ستەملێکراو و زەحمەتکێش خۆیان ڕێکبخەن و ببنە هێزێکی سیاسی کە کاریگەریان لەسەر ڕەوەندە سیاسییەکانی وڵات هەبێت. تا ئەم ساتە هێزی بۆرژوازی ناسیۆنالیستی و ئیسلامی ناوخۆ و دەوڵەتانی ئیمپریالیستی و ناوچەیی کۆنترۆڵی ئەو ڕەوندانە دەکەن.

بەدەر لەوانە، جەماوەری کرێکاران، زەحمەتکێشان، گەنجان و ژنان بێدەنگ نەبوون. بینیمان چۆن ناڕەزایەتی کۆمەڵایەتی لە قۆناغە جیاوازەکاندا لە ساڵانی (٢٠١١) و (٢٠١٥) و (٢٠١٧) و (٢٠١٨) و پاشان ڕاپەڕینی ئۆکتۆبەری (٢٠١٩) کە گەورەترین ڕاپەڕین بوو لە مێژووی هاوچەرخی عێراقدا سەریهەڵدا.

ئەم هەوڵانەی گەنجان و جەماوەری ستەملێکراو کە قوربانیی دەستی سەختیی ئەم هەلومەرجانە بوون، ئامانجیان فەراهەمهێنانی گۆڕانکارییەکی ڕیشەیی بوو لە بەرژەوەندی خۆیان، بەڵام ئەمە نەهاتەدی. ئەویش هەر تەنها بەهۆی سەرکوتکردنەوە نەبوو، هەرچەندە سەرکوتکردن ڕۆڵێکی بنەڕەتی و سەرەکی هەبوو لە سەپاندنی پاشەکشەکەدا، و سەرکوتیک بوو لە ڕابردوودا بە دەگمەن بینراوە لە ناوچەکەدا و تەنانەت بەراورد ناکرێ بە ڕادەی سەرکوتکردنی شۆڕشی میسر کە سەرکەوتوو بوو لە ڕووخاندنی ڕژێمی موبارەک. واتای ئەمە ئەوەیە کە ململانێکان و بەرژەوەندیی ئەو هێزانەی کە کۆنترۆڵی دۆخی عێراقیان کردووە زۆر گەورەن، ئەمەش مانای ئەوەیە جەماوەر پێویستی بە جۆرێکی تری کار هەیە، واتە کاری ڕێکخراوتر و دیدگای سیاسی ڕوون و ڕێکخستنی بەهێز، و بەو مانایەیە کە ئەم هەوڵە پەرشوبڵاوانەی ئیساتیان پێویستیان بە یەکگرتوویی هەیە لە هێڵێکی

سیاسی شۆڕشگێڕانە و سۆشیالیستی ڕۆشندا.

ڕۆڵی ڕەوتی مارکسیستی

سەبارەت بە ڕۆڵی ڕەوتی مارکسیستی لە ڕەوەندی بارودۆخی عێراقدا، هەروەک لە ناونیشانی سیمینارەکەدا هاتووە، پێویستە دوو بابەت لەبەرچاو بگیرێت. یەکەم، جەماوەر بە بێدەنگی دانەنیشتووە، و کرێکاران و زەحمەتکێشان و خەڵکی زەرەرمەند لەم بارودۆخانە ناڕەزایەتیان دەربڕیوە و بەردەوام دەنگیان هەڵبڕیوە، و دووەم، ئەرکی بنەڕەتیش گۆڕینی ئەم ڕەوندە و یەکخستنی خەبات و ڕێکخستنیەتی.

خۆتان ئەوە دەبینن کە ڕەوتی ناسیۆنالیستی هەیە و بەرچاوە، و خەڵکی تێدا ڕێکخراوە و دەسەڵات و حزبیان هەیە و کاریگەریان لەسەر ڕەوەندی بارودۆخەکە هەیە. هەروەها، بزووتنەوه ئیسلامییه جۆراوجۆرەکان، لە ئاڕاسته جۆراوجۆرەکان، نفوز و سیاسەت و کاریگەرییان لەسەر کۆمەڵگە هەیە، بەڵام ئەگەر سەیری ڕەوتی مارکسیستی بکەین، دەبینین تا ڕادەیەک لاوازە، هەرچەندە بەسروشتی ڕەوتەکە لە ناو کۆمەڵگەدا هەیە و پەیوەندیدارە بە خەباتی جەماوەری کریکار و زەحمەتکێش و چەوساوەکان لەبەرامبەر چەوساندنەوە و نادادپەروەری و ستەمکاریدا، و پەیوەندیدارە بە خەباتیان لە پێناو بەدەستهێنانی خۆشگوزەرانی و یەکسانی و ئازادیدا. ئەمانە توخمە ماددییەکانی ڕەوتی مارکسیستین و توخمگەلێکن کە بە زۆری لەناو کۆمەڵگادا بوونیان هەیە، بەڵام لە فۆرمێکی سیاسی ڕێکخراو و کاریگەردا نین.

بیگومان گوشاری هێرشەکانی بۆرژوازی نێودەوڵەتی و هێرشی هێزە ئیسلامی و ناسیۆنالیستەکان بۆ سەر کۆمۆنیزم، تا ڕادەیەک ئیمیجی کۆمۆنیزمی شێواندووە لەنێو جەماوەردا بەڵام تاکە هۆکاری نێگەتیف نییە لەسەر ڕەوتی مارکسیستی.

ئەو پارتانەی کە بە ڕووکەش بانگەشەی کۆمۆنیستی و مارکسیستی دەکەن، پاشەکشەیانکردووە، ڕۆڵی نێگەتیفیان هەبووە، ئەویش بەهۆی سیاسەتی سازشکارانە لەگەڵ بۆرژوازی دەسەڵاتدار، سیاسەتی سازشکردن لەگەڵ نەریت و بەها کۆنەپەرستانەکان کە لە کۆمەڵگادا هەن، هەروەها سیاسەتی تێکەڵبوونیان لەگەڵ دەسەڵات و ڕەوتە دەسەڵاتدارە ئیسلامییەکان و ئەوانی تر، ئەوەش بۆ ئەوەی ڕژێمی سیاسی بورژوازی بنیات بنێن و بەسەر کۆمەڵگادا بیسەپێنن.

ئەوە ڕوونە کە ڕژێمی سیاسی قەت لەسەر بنەمای گشتی و بەرژەوەندییە گشتییەکانی کۆمەڵگا بنیات نەنراوە، بەڵکو لەسەر بنەمای چینایەتی بنیات نراوە. هیچ دەوڵەتێک و ڕژێمێکی سیاسی نییە لە جیهاندا کە چینایەتی نەبێت. دەوڵەت یان لە بەرژەوەندی چینی کرێکار و

زەحمەتکێشان و چەوساوەکانە، یان لە بەرژەوەندی بۆرژوازیە، واتە بەرژەوەندی سەرمایە. بڵاوکردنەوەی خۆشباوەڕی لەم بارەیەوە، بەربەستدانانە لەبەردەم بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی خەڵکی زەحمەتکێش و زیانگەیاندنە پێی ، و یەکێک لەو هۆکارانە بووە کە بۆتە هۆی زەربەدان لە بزووتنەوەی کۆمۆنیستی و ڕەوتی مارکسیستی.
لە هەمان کاتدا ڕەوتی تریش هەن وەک چەپە ڕادیکاڵە سیاسییەکان هەرچەندە ئەوان دوورن لە کۆمەڵگا، بەڵام ڕەخنەی سیاسییان دانەپچراوە لە ڕەوتی ناسیۆنالیستی و لیبەراڵی بۆرژوازی، و شێوازی کارکردن و سیاسەت و ئاسەکانیان جیا نییە لەو ڕەوتانە، و ئەم دانەپچرانەش هۆکاری سەرەکی ناکامییەکانی ئەم جۆرە چەپەیە.
بەشێکی تریش هەیە، کە ئەوانە ڕۆشنبیرانن لێکدانەوە بە جیهان دەکەن و هەڵگری سیاسەت و کولتوورن، بەڵام بەکردەوە هەنگاو نانێن بە هێنانەدی گۆڕانکاری، واتە مارکسیزم و ڕەوتی مارکسیستی گرێنادەنەوە بە بزووتنەوە کۆمەڵایەتی و چینایەتییەکانی ناو کۆمەڵگە و بەو بزووتنەوە کۆمەڵایەتییانەی کە پێشتر ئاماژەم پێکردن.
ئەوە ڕوونە کە بوونی ڕەوتی مارکسیستی شتێکی بابەتییە و تەنیا سوبژەکتیڤ نییە و پێکهاتەکانی ئەم ڕەوتە لەناو کۆمەڵگادا بوونیان هەیە.
هەروەها سپێکترەمێک (طیف) لە ڕۆشنبیران و ڕەوت و گرووپگەلێک هەن کە لەسەر بنەمای چینایەتی بیر لە سیاسەت ناکەنەوە، بەڵکو لەسەر بنەمای جەماوەر بەگشتی و بەرژەوەندییە گشتییە هاوبەشەکان بیر لە سیاسەت دەکەنەوە، وە ئەو ڕاستییە لەبەرچاو ناگرن کە کۆمەڵگا دابەشبووە بەسەر چین و توێژەکاندا کە بەرژەوەندی جیاوازیان هەیە و ناکۆکن. پێویستە هێڵێکی جیاکەرەوە لە نێوان ڕەوتی مارکسیزم و ئەم جۆرە ئاراستانەشدا بکێشرێت.
ئاشکرایە، پێگەی سیاسی و فیکری هەر کەس و لایەنێک لەسەر بنەمای بەرژەوەندی ئەم چینە یان ئەو چینە دیاریدەکری، و هەربۆیە بە گشتی بژاردەی سێیەم نییە، بەڵام هەندێک لە بەناو مارکسیستەکان ئەم ڕێبازە سێهەمییە هەڵدەبژێرن. هەڵبژاردنی ئەم ڕێگای سێهەمە تەنیا ئاکامەکەی دوورکەوتنەوەیە لە چینە کۆمەڵایەتییەکەیان، و گەنجان و ژنان و لە پرسەکانی ئەم چین وتوێژانە.
سەبارەت بە ڕۆڵی تیۆری مارکسیستی، گەر بەکورتی باسی بکەم؛ مارکسیزم لەجەوهەردا تیۆری خەباتی چینایەتییە، تیۆری ڕزگاری شۆڕشگێڕانەی چینی کرێکارە، و تیوری و ڕەوتی ڕیفۆرمیستی سوود بە چینی کرێکار و زەحمەتکێشان و بەهەژارکراوان ناگەیەنێ. ڕەوتی مارکسیستی، پەیڕەوی لە تیۆری شۆڕشگێڕانەی مارکس دەکات، وە ئەم

ڕێباز و تیۆری□ی□ بەکاردەهێنێ بۆ لێکدانەوەی واقیع و لایەنگریکردن لە هەوڵەکانی ستەملێکراوان و بەهەژارکراوان و خەباتەکەیان.

ئەمەیە گرنگی تیۆری مارکسیزم، ئەم تیۆری□ی□ تەنیا کۆمەڵێک دەق و بابەتی تیۆری و زانستی نییە، بەڵکو ئامرازێکی ڕەخنەیە لە دەستی چینی کرێکار و ستەملێکراواندا کە پێویستیانە بۆ تێگەیشتن لە جیهان و فەراهەم هێنانی گۆڕانکاری شۆڕشگێڕانە لە کۆمەڵگادا.

ئەگەر کرێکاران و زەحمەتکێشان لەژێر کاریگەری بیرۆکەکانی بۆرژوازیدا دەستبەرداری ئەو تیۆری□ی□ ببن، ئەمە مانای ئەوەیە کە بەدەستی خۆیان خۆیان لە چەک دادەماڵن، و خۆیان ئەم چەکە فیکرییە وەلادەنێن کە پێویستیانە بۆ گرتنەبەری تیۆری و بەرنامەیەکی کاری شۆڕشگێڕانە بۆ گۆڕانکاری.

جارێکێ تر ڕەوەندی سیاسی بارودۆخەکە

جارێکی تر دەگەڕێمەوە بۆ باسی ڕەوەندەکانی دۆخی سیاسی عێراق و ئەو خاڵە بنەڕەتییەی کە دەستم پێکرد، مەبەستم بەرژەوەندیی سەرمایەی نەتەوەیی عێراق و لاوازیەکەیەتی لە نێو کێبڕکێی و□لاتانی ناوچەکەدا، هەروەها بۆ تاوتوێکردنی هەندێک لایەنی دیکەی بابەتەکە.

بە نموونەی ئێران دەست پێدەکەم: ڕژیمی ئێران پێویستی بە هێزێکی سەربازی و ئەمنی و میلیشیایی زۆر بەهێز هەیە، بۆچی، چونکە بەرژەوەندیی سەرمایەی نەتەوەیی ئێران گەلێک قەبەیە و توانای کێبڕکێی لەسەر ئاستی ناوچەکە هەیە، هەروەتر سەبارەت بە تورکیا کە سوپا و هیزی سەربازی گەورە و بەهێزی هەیە، و ئەمەش ڕێکدێتەوە لەگەڵ بەرژەوەندی سەرمایەی نەتەوەیی و وەبەرهێنانەکانی و بەرژەوەندییە ئابوورییە گشتییەکانی لە ناوخۆی و□لات و لە ناوچەکەدا. هەمان شت بۆ دەوڵەتانی کەنداو و ستەمکاری و میلیتاریزم و شەڕیان لە یەمەن و فراوانخوازیەکانی دیکەشیان دەگونجێت کە دێتەوە لەگەڵ قەبارەی گەورەی سەرمایە و قەبارەی گەورەی بەرژەوەندییەکانیان لەم و□لاتانەدا.

بەڵام کاتێک سەیری عێراق دەکەین، بەرژەوەندییەکانی سەرمایەی نەتەوەیی لە بنەڕەتدا پەرشوب□لاوه، و وەک ئاماژەمان پێدا، تاڕادیەک دابەشبووە له نێوان بەرژەوەندییەکانی سەرمایەی نەتەوەیی لە هەرێمی کوردستان، و سەرمایەی ناوەندی و سەرمایەی ڕۆژئاوای عێراق، وە ڕژێمی سیاسیش لەلایەن ڕەوتە نەتەوەیی و تایفگەریەکانەوە باڵی بەسەردا کیشراوە، و دەوڵەتی ناوەندیش دەستی بەسەر ڕەوەندە سەربازی و سیاسی و ئەمنییەکانی ناو و□لاتدا نەگرتووە بەتەواویی.

ئەو پرسیارەی کە دێتە ئاراوە ئەوەیە؛ لەکاتێکدا جوڵەی سەرمایە لەعێراقدا بەم شێوەیەیە و لە ژێر هیژمۆنی ئێران و ئەمەریکا و کاریگەریی ئابووری تورکیادایە، کەوایە بۆچی ئەم قەبارە گەورەیەی

میلیشیا و هێزی سەربازی و ئەمنی و هەواڵگری و پۆلیسیان هەیە، کە بە سەدان هەزارن ؟ هۆکاری ئەم زۆرییەی هێزی سەرکوتگەرانە چییە؟ بێگومان هۆکاری سەرەکی بۆ بەکارهێنانیەتی لە ناوخۆدا، بۆ سەرکوتکردنی ڕاپەڕین و ناڕەزایەتییە جەماوەرییەکان و کۆنترۆڵکردنی بارودۆخی هەنووکەیی و ڕێگرتنە لە سەرهەڵدانی هەر بزووتنەوەیەکی شۆڕشگێڕانەی کۆمەڵایەتی بەهێز لە وڵاتەکدا کە دەرگیری قەیرانی هەمەچەشنەی ئابووری و کۆمەڵایەتی و سیاسی و کولتوورییە.
سەرەڕای ناکۆکییەکانی نێوانیان، هێزە ئیسلامی و ناسیۆنالیستەکان، بەرژەوەندیی سیاسی و ستراتیژیی هاوبەشیان هەیە لە پاراستنی ڕژێمەکەیان و ڕووبەڕووبوونەوەیان بەرامبەر جەماوەر. بەدەر لەهەر جیاوازییەکی نیوانیان هاوبەشن لە چەوساندنەوەی کرێکاران و زەحمەتکێشان و سەرکوتکردنی ناڕەزایەتیی جەماوەر و زەوتکردنی مافەکانی ژنان و سەرکوتکردنی بەرهەڵستیان. ئەو هێزانە هاوبەشن لە سیاسەتی ئابووری دەوڵەت کە بێکاری و هەژاری دروست دەکات، و هەروەها هاوبەشن لە خنکاندنی خواستەکانی گەنجان و فراوانکردنی ڕادەی دواکەوتوویی فیکری و مەعنەوی لە وڵاتدا. هەروەها ئەو حزبانەش کە خۆیان به ئۆپۆزسیۆن دەزانن لە واقعدا بەشێکن له دەسەڵات تەنانەت گەر وەزارەتێکیشیان نەبێت و نەگەشتبنە پەرلەمان. فەلسەفەی هەبوونیان لە برەوخستنی بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانە و نەهێشتنی هەر جوڵەیەکی جددییە بەرەو گۆڕانکاری.
ئەمە لە (ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی) ئەم سیمینارەمان سازداوە لە بەسرە و شانازی دەکەین کە لەم شارە دێرین و کریکارییەدا لەگەڵتاندا ین. ئەمە ئەو ئاڕاستە بنچینەییانەمان گرتەبەر کە باسمانکردن، هەروەها لەکار و تێکۆشانێکی بەردەوامیش داین بە گەشەپێدانی بزووتنەوە و ڕەوتێکی مارکسیستی بەهێز، و بە زیندووکردنەوەی مارکسیزم و گۆڕینی بە هێزێکی کۆمەڵایەتی و سیاسی و فیکریی بەهێز لە کۆمەڵگەدا.
(ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی) کراوەیە بۆ هەموو کەسێک، بۆ هەر مارکسیستێک، هەر شۆڕشگێڕێک، و هەر کەسێکی کرێکار و زەحمەتکێش و هەر کەسێک کە بیەوێت سەرکەوتنی خەباتی جەماوەری کرێکاران، زەحمەتکێشان، گەنجان و ژنان سەرکەوتن بەدەستبهێنێت. (ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی) ئامرازێکی ڕێکخراوەییە بۆ ئەوان، و بەشێکە لەوان، خەباتی ئەمە لەگەڵیان هاوبەشە.
٢٠٢٤-٧-٤

نیفاق.. نەوزاد بەندی

نیفاق بریتیە لە درۆکردن لەگەڵ بیروباوەڕدا .. واتا بە ڕووکەش خۆت وا نیشان بدەیت هەڵگری بیروباوەڕێکیت ، بەڵام بە کردەوە ، جیاواز بیت لە بیر و باوەڕەکەت .. یان بۆ ماوەیەکی دیاریکراو کار بە بیر و باوەڕەکەت بکەیت و دوای ئەوە هەڵبگەڕێیتەوە و ببیت بە کەسێکی دژ بەو بیر و باوەڕەی پێشتر هەڵتگرتووە ..
لە قورئاندا سزای گەورە بۆ ئەو کەسانە دانراوە کە بە ڕووکەش موسوڵمانن ، بەڵام کە داوای کارپێکردنی بیروباوەڕەکەیان لێ دەکرێت ، هەڵدێن و خۆیان دەشارنەوە و بیانووگەلێک دەدۆزنەوە بۆ ئەوەی ئەرکەکانی تایبەت بەو بیر و باوەڕە جێبەجێ نەکەن ، ئیتر ئەو ئەرکانە بەخشینی زەکات بێ ، چوون بۆ شەڕی چارەنووسساز بێت ، کاری چاکە بێ ، خۆنەویستیی بێ ، یان هەر ئەرکێکی تر ، لە وەسفی داهاتووی ئەم جۆرە کەسانەدا ، بنی دۆزەخ دەست نیشاندەکرێت بۆیان ، واتا ئەم بەناو باوەڕدارانە ، لە خراپترین کەسەکان حیساب دەکرێن و ئەخرێنە بنکی ئاگری دۆزەخەوە ..
لە سەردەمی ئەمەوییەکانەوە شتێک نەمایەوە بە ناوی بیر و باوەڕ ، چونکە خەلیفایەتیی بوو بە پشتا و پشت ، لە باوکەوە بۆ کوڕ .. ئیتر خەلیفە لە جیاتی کار بە بیر و باوەڕ بکات ، سەرقاڵی پێگەیاندنی کوڕەکانی بوو ، هەتا بەهێزترینیان بکات بە جێگرەوەی ناز و نیعمەتی نیفاقی خەلافەت ، ئیتر جەنگی نێوان براکان و ژەهرخواردن هاتە گۆڕێ ..
ئەبینیت بانگخوازێک گەزێک ڕیشی بەرداوەتەوە کە زۆرترین کاتەکانی لە شانەکردن و نیگرەکردنی ڕیشیدا بەسەر دەبات ، هەر ئاگایشی لەوە نییە کە هەرماتکەلێکی ڕاوێژکاری یەکەمی ئەڵمانیا لەسەر ملیۆنێک دۆلار پێگە و حەیا و شەرەفی شکێنرا و پەلکێشی دادگا کرا ، لەبەر چاویدا وار و وەخی ووڵاتەکە ئەکرێتە تەنکەرەوە و ئەدزرێت ، ئەمیش باسی فیقهی ژنی دووەم و سێیەم و چوارەم دەکا ، یان دژایەتیی ڕیش درێژێکی تر دەکات کە پێی وایه دەعای قنوت له نوێژی بەیانیدا بیدعەیە !! ..
چەندین جار ووتار خوێنی ڕیش وەک کلووی بەفرم خستۆتە دۆخەکەوە کە نەتوانێت دێڕێک قسەیش بکات ، چونکە کاتێ پێی دەڵێیت لەسەردەمی بیر و باوەڕدا نادادییەک هەبووایە ، لە بانگی مزگەوتەکاندا داوا

دەکرا خەڵک بە چەکەوە بێن بۆ دژایەتیی نادادییەک کە هەڵتۆقیوە ، پێم ووتون ئێوە وا ڕیشتان لە ووتار و مینبەردا سپی بووە ، ئایا تا ئێستا نادادییەکتان نەبینیوە وا هێشتا لە بڵندگۆی مزگەوتێکەوە نەتانوتووە خەڵکینە کۆبنەوە ، با دژایەتیی نادادییەک بکەین کە یەخەی گرتووین ؟

نەیانزانیوە بڵێن چی .. یان وتوویانە ئەم سەردەمە جیاوازە !! ..پێم وتوون ئەی بۆچی سەردەمی دوژمنەکانتان جیاواز نییە و بە تۆپ و تانکەوە ئەدەن بە سەرتاندا ؟؟

بۆچی گەنمی جوان و سروشتیی ووڵاتەکە لەو دەشتە تەپە دراوە و .. لێیان وەرناگیرێت ، کەچی ئاردێکی پڕ لە ژەهر لەو سەری دنیاوە دێت ، ئەبێ بیکڕن و بیکەن بە نان و بیخۆن ؟ ئایا ئێوە وەک ووتارخوێن و ڕێنیشادەری موسوڵمانان هیچتان لەسەر ئەم گاڵتەجاڕییە باسکردووە ؟؟ ..نا .. ئەو سەرقاڵی ئەوەیە کە تەکفیری کەسێک بکات ڕیشی تاشیبێ یان سەرقاڵی کردنەوەی سەدان نوسینگەی عەمرەیە ..

ئەگەر وابزانین نیفاق تایبەتە بە باوەڕدارانی ئیسلام ، بە هەڵە چووین .. نیفاق لە هەموو بیر و باو□□کدا ه□ی□ و کەسانێکی خۆپەرست و زەمانەساز هەن ، لە پێناوی بەرژەوەندیی تاکە کەسی و خێزانی خۆیان ، نیفاق ئەخەنە ناو بیر و باو□□کانەوە .. بۆ نمونە سەدام حسێن ، کە گەیشتە کورسی حوکمڕانی سەرجەم پیاوە دڵسۆزەکانی حیزبەکەی قەتڵ و عام کرد ..یان کەسێکی وەک ڤلادیمیر لینین کە باوکی بیر و باوەڕی کۆمۆنیست بوو ، هەموو ژیانی خۆی بۆ بیر و باو□□ک□ی تەرخان کرد ، سەدان کتێب و ووتاری لەو پێناوەدا نوسی ، دوای خۆی جۆزێڤ ستالین پەیدا بوو ، کە بە حیساب سکرتێری پارتی کۆمۆنیستی ڕوسیایە ، بەڵام بووە کۆمۆنیستێکی مونافیق و ..زۆرینەی تێکۆشەرە کۆمۆنیستەکانی لەناو برد ..یەک دێڕی لە ئایدیۆلۆژیای کۆمۆنیست زیاد نەکرد و کەوتە کۆمەڵکوژیی لەناو ووڵاتەکەی خۆیدا و هیچی کەمتر نەبوو لە هیتلەر و مۆسۆلینیی ..

بە پێچەوانەوە ، ئەمڕۆ ئەبینین هەموو ووڵاتانی سیکیویلار لە پرسی سیکیولاریزمدا هاوڕا و تەبان و نەیانهێشتووە نیفاق تێکەڵاوی قوتابخانە فیکرییەکەیان ببێت ، ئەوەتا ئاشکرا وڕوونە یابان و ئەمەریکا و بەریتانیا و فەڕەنسا و ئەڵمانیا و ئیسڕائیل ، یەک دڵ و یەک دەستن و ..تێکڕا لە دوژمنەکانیان دەدەن ..ئەمەیش وایکردووە ببنە خاوەنی جیهان .. لە بەرامبەردا ، ووڵاتانی مونافیق ، کەوتوونەتە ژێر پێڵاوی سیکیولارە ڕەسەنەکانەوە .. واتا موسوڵمانێکی مونافیق ، یاخود ڕۆژهەڵاتییەکی مونافیق ، لە دنیا و قیامەتیشدا ئەکەوێتە ژێر پێڵاوی سیکیولارێکی پاک یان ڕۆژئاواییەکی دڵسۆز بۆ بیر و باو□□ک□ی خ□ی ..

ئێستا تۆ بچیتە ووڵاتێکی ئەوروپی و ..سەدان هاوڕێی ئەوروپیت هەبێ ، هیچیان پایەکانی سیکیولاریزم بۆ تۆ ناشکێنن ، ئەوان بەو کارە دەڵێن دڵسۆزیی بۆ یاسا و .. یاسا لە سەروو هەموو شتێک دادەنێن .. کاتێ سەرۆک وەزیرانێکی وەک هێرماتکۆل لە ئەڵمانیا ، نیفاقێک دەکات و بڕێک پارەی گشتی بۆ حیزبەکەی تەرخان دەکات ، بە دەستێکی پۆڵایین لێی دەدرێت و پەلکێشی بەردەم دادگا دەکرێت و دەخرێتە زبڵدانی مێژووی ووڵاتەکەیەوە ..بە هەمان شێوە کلینتۆن و یەهود ئۆڵمەرت و بەرلسکونی و هەموو ئەو سەرۆکانە کاتێ ئەیانەوێ نیفاق تێکەڵاوی دەسەڵاتی ووڵاتەکەیان بکەن ، سزای قورس دەدرێن و حەیایان دەبرێت و دادگایان پێ دەگیرێت و زیندان دەکرێن و ڕاوەدوو دەنرێن ..

بەڵام لە ووڵاتی نیفاقدا ، ئەوەندە بەسە خزمی بەرپرسێک بیت ، ئیتر یاسا وەک تەم ئەڕەوێتەوە و ئەتوانیت هەرچی بێ حورمەتییە بە یاسا و دەستووری وڵاتەکەی بکەیت ، هیچ کەسێکیش ڕێگریت لێ ناکات ، چونکە هەمووان خەریکی نیفاقن لە پێگەی خۆیاندا .. واتا تەماتە فرۆشێک کە تەماتەی شکاو بە حیسابی تەماتەی ساغ ئەفرۆشێت ، بەلایەوە ئاساییە سەعاتی مەچەکی سەرۆک وەزیران نرخەکەی دوو ملیۆن دۆلار بێ ، چونکە هەردووکیان مونافیقن ، خۆ ئەگەر جێگۆڕکێیان پێ بکرێت ، ئەوسا تەماتە فرۆشەکە سەعاتی چوار ملیۆن دۆلاریی دەکاتە مەچەکی و ..سەرۆکەکەیش تەماتەی بۆگەن و شکاویش تێکەڵاو ئەکا و بە حیسابی تەماتەی زەڵاتە ساغیان ئەکاتەوە ..ئەمەیش ئەو دەردە کوشندەیەیه کە وا دەکات کۆمەڵگا دابڕزێت و هیچ گۆڕانکارییەکی ئەرێنیی تێدا دروست نەبێ .. کاتێ کۆمەڵێک کەس لە بەردەم ژووری بەڕێوەبەرێکدا ، چەندین سەعات بۆ ئیمزایەک ڕادەوەستن و بەلایانەوە ئاساییە کە جەنابی بەڕێوەبەر تاقەتی ئیمزای نییە و لەگەڵ گێڵفرێندەکەیدا نیسکافە ئەخواتەوە .. چونکە هەموو ئەوانەیشی چاوەڕوانی ئیمزای جەنابی بەڕێوەڕن لە شوێنکاری خۆیاندا گاڵتە بە کاتی خەڵکەکە دەکەن و نیسکافە لەگەڵ گێڵفرێندەکانیاندا دەخۆنەوە ..بەو جۆرە پرسی شۆڕش و چاکسازیی و ڕیفۆرم بۆ هەتا هەتایه لە گۆڕ دەنرێت ..

هەر بۆیە لە قورئاندا جێگای مامۆستایەکی ئایینیی کە تەنها قسه دەکات و یەک هەڵوێستی کرداریی نییە ، لە بنکی دۆزەخدا دادەنێت ، واتا لە ژێر پێی ئەوانەی کە لە دنیادا نازانن ئایین چییە و خەریکی کوشت و بڕ و زینا و شەرابخواردنەوە و قومارکردنن ..بەڵێ بەو جۆرەیە ، چونکە ئەو کەسەی کە درۆ لەگەڵ خۆی و خەڵک و خوادا ناکات و ..وەک ئەوەی هەیە خۆی دەردەەکەوێت و درۆ ناکات ، زۆر باشترە لەوەی کە ووتار و ڕوکەشێکی ئایینیی بۆ خۆی دادەتاشێ ،

بەڵام ئامادە نییە بچووکترین فیداکاریی لە پێناوی بیر و باوەڕەکەیدا بکات .. ئەوەی یەکەم ڕاستیەکەی دیارە و ئەوانەی لە دەوری کۆدەبنەوە وەکو خۆی وان ، بەڵام ئەوەی دووەم بەو ووتار و ڕووکەشە ئاینییە ساختەیەی بە خۆی داینـاوە ، هەزاران و ملیۆنان کەس فریو دەدات و لە خشتەیان دەبات و ..ئاینەکەیش سوک دەکات و بە لاڕێیدا دەبات .. کاتێک ڕوسیا چاویکردوەوە ، شتێک نەما بە ناوی کۆمۆنیست و یەکسانیی ، بەڵکو کۆمەڵێ ئاغا و دیکتاتۆریان بینی کە لە پشت ئالای سووری چەکوش و داسەوە ، خۆیان و خەزانەکانیان ژیانێکی شاهانە ئەژیان و میللەتیش لە هەردوو جەژنە بوو بوو ..
کاتێ میللەتانی ئیسلام چاویان کردەوە ، ئەبینن هەزار و یەک خەلیفە بە ڕیشی درێژ و ژیانی شاهانەوە لە پشت ئالای ئیسلامدا ، قوت بوونەتەوە ، شتێکیش نەماوەتەوە بەناوی ئیسلام لەسەر زەوی واقیع ..
دەیان و سەدان ووڵاتی بە ناو ئیسلامیی ، لاواز و مونافیق ، لەبەرامبەر سەدان ووڵاتی یەکگرتووی ڕۆژئاوادا ، وەک پەڕەی خوراویان لێهات ..
ئێستا سیکیولایزمێکی یەک دە و فیداکار لە دژی ئیسلامێکی هەزار خەلیفە و دژبەیەک شەڕ دەکەن ، بێگومان سیکیولاریزم ئەیباتەوە .. چونکە فیداکاریی هەمیشە بەسەر نیفاقدا سەردەکەوێت ..

لە شەریعەتی ئیسلامدا هاتووە ، دەسەڵاتێکی بە دینی دادپەروەر ئەمێنێتەوە و دەسەڵاتێکی دینداری نادادپەروەر ئەڕوخێ ..
لێرەدا دادپەروەر واتا دڵسۆز بە بیر و باوەڕەکەی بەڵام نادادپەروەر واتا درۆزن و مونافیق بە بیر و باوەڕەکەی ..
موسوڵمانان لە جەنگی ئوحوددا شکان ، چونکە نیفاق تێکەڵاوی بیر و باوەڕەکەیان بوو ، هەڵمەتیان برد بە کۆکردنەوەی غەنیمەت و گیرفانپڕکردن ..
ئەمە حەقیقەتێکە کە دەی زۆرێک لە خەلیفە هەڵتەقیوەکانی کۆمەڵگای خۆمان زیز دەکا .. هەروەها دەی کۆمۆنیست و سیکیولاریزم و عەشایەری و هەموو تایەفەکانی تری ناو کۆمەڵگای کوردیمان لێ دەڕەنجێ ، چونکە هەموویان مونافیقن .. یەک تەسقاڵ بیر وباوەڕ لە ناو کۆمەڵگای کوردیدا نەماوە نیفاق داینەڕزاندبێ ..کۆمونیستی وامان تێدا بووە ، کە خۆی بە کۆمۆنیستی عیارە 24 داناوە و خاوەنی گۆڤار و بڵاوکراوە و گوتاری کۆمۆنیستیی بووە ، بەڵام لە یەکەم هەڵدا بووە بە کاپیتالیستێک کە هەتا بینەقاقای لەناو ملیارە دەلاردا نوقم کردووە و هێشتا بە هەر چوار لادا هەڵپە دەکات ..ناوی خۆی لە دامەزراوە ناشەرعییەکانی داکوتاوە ، ئێستا هەر بە گاڵتە و گەپ پێی بڵێی کابرای کۆمۆنیست ، ڕەنگە دەرگای دادگات پێ بگرێت و

داوای قەرەبووی مادی و مەعنەویت لێ بکات ..
پیاوی ئاینیی وامان تێدا بووە ، بە ووتارەکانی خەڵکێکی زۆریان کردەتە گریان و لە ئەلفەوە هەتا یائی دەسەڵاتی کوردییان ڕەت کــردەتەوە و بە جەردە و مافیــا و حەرامخۆریـــان لە قەڵەم داون ، بەڵام کاتێ دەسەڵاتی کوردیی ، کورسییەکی وەزارەت یان پەرلەمانی پێ داناون ، یەکسەر ڕیش و مەزەر و شەرواڵیان توڕ داوە و .. قات و بۆینباخی فەرەنگییان پۆشیوە و ..جێڵیان داوە لە قژیان و ..کۆشک و جەڵەبە لانــدکرۆزەریان لێ ڕاکێشــاوە و کەوتــوونەتە داکۆکیکــردن و جوانکاریکردن بە ئەو دەسەڵاتەی پێشتر بە مافیا و جەردە ناویان دەبرد ..
ئیتر ئایدیۆلوژیای کۆمۆنیست و ئیسلامیی چی لەناو کورددا ؟
ئەوانەیشــی خۆیــان بە وەبەرهێــن و کاپیتالیــست ناســاندووە ، لە ئاغایەکی چنگ بە خوێن و مونافیق و بێ ویژدان زیاتر شتێکی تر نین ، ئەوەنــدە بەســە بڵێیــن لە کەرتــی تــایبەتی کاپیتالیستــە نەخوێندەوارەکانمدا بە هەزاران کرێکار و فەرمانبەر بە خۆبەخشیی کاردەکەن ، بە ئەوەی ئەو درامای نائومێدکردنەی دەسەڵاتی کوردیی بەرامبەر بە گەنجی کورد پیادەی کردووە ، ئەمان چاپتەری دووەمی بەو پەڕی بەربەرییەتەوە ، بە تەواو بکەن ..
نیفاق ، ئەو دەردە کوشندەیەیە کە بیر و باوەڕەکان دادەزێنێ.. کەسایەتییەکان ئەپوکێنێتەوە .. شۆڕش و کەرامەت و شەرەف ئەشکێنێ و وورد و خاشیان دەکات .. وای لێ دێت ، متمانە ناهێڵێت ، تاکەکانی کۆمەڵگا لە ترس و درۆ و فێڵ و تەڵەکەدا سەرنگون ئەکا .. دیندارە ڕووکەشەکانیان چاوەڕێی خوا دەکەن کۆمەڵێک فریشتەیان بۆ بنێرێتە خوارەوە و بار و دۆخەکەیان بۆ چاک بکات ، سیکیولارە ڕووکەشەکانیش چاوەڕوانی کەڵچەڕی ڕۆژهەڵات و هێزەکانی مارینز ئەکەن بێت و بۆیان بکا بە ووڵاتێکی مۆدێرن ، ئەوە لە کاتێکدایە کە تێکچوونی بار و دۆخەکە بە هۆی خودی خۆیانەوەیە .. بە هۆی ئەو درۆ و خۆپەرستی و دنیا پەرستی و نیفاقەوەیە کە لە ژیاندا پیادەیان کردووە و .. یەک بە یەک بوون بە جەلادی یەکتری و .. هەموویشیان بوون بە کۆیلە و مێگەلــی دەســەڵاتە مونــافیقە گەورەکە ، کە خۆیشی لە ژێــر پێــی سیستەمێکی دەرەکیدا گیری خواردووە و بچووکترین کەرامەت و کەسایەتی و بژاردەی بۆ نەهێڵرڵوەتەوە .. تەنها وەک بریکارێک کار دەکات بۆ بۆ سواڵکەر کردنی میللەتەکە و ..شکاندنی بەها کۆمەڵایەتییەکان و ..ڕیسواکردنی کەلەپور و زانست و ئەدەب و هونەر و ئیستاتیکا …و هەر شتێک کۆلۆنیالیزمی جیهانی لێی بخوازێ ..

شیعری ئازادی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: پشکۆ ناکام

” ازادی “

(ئەم پەخشانە شیعرە ، نەکراوە
بە گۆرانی ، داریوش ئەیخوێنێتەوە
وابزانم لە نووسینی خۆیشێتی ،
زۆر گەڕام ناوی کەسم وەک
نووسەرەکەی دەست نەکەووت)

“”””””””””””’

گەر ڕۆژێک بە سەر زەمینی من گەیشتی
لە شێوە ” قاڵب ” ی پیرەمێردێکی
ڕەش پۆشی عەبا ڕەشی ڕیش سپی
بە زاراوەیەکی نەناس وفەرھەنگی عەرەب
و
چاوێکی سارد و ترسناک مەیە.....
دەربارەی مەرگ مەدوێ
مەچۆ گۆڕستان، گۆڕستان کۆتاییە
نابێ دەست پێ کردن بێ
ئەمجارە لەدەمی کەس مەیە
پەیمانی بەتاڵ مەیە
نەوت مەھێنە سەر سفرەکان
نانمان لەسەر سفرەکان
بھ□□ر□وە..
لە ئاو و کارەبای خۆڕایی مەدوێ
لە کۆششی ئینسان بدوێ
لە دروست کردن و ئاوەدانی
بدوێ......
لە بڕیاری کوێر مەدوێ
لە تایبەتمەندێتی و زانست وھەست

… . .بدوێ

ئەی ئازادی
گەر ڕۆژێک بەسەر زەمینی
من گەیشتی
لەگەڵ " شادی"یا وەرە
بە پەچەی ڕەش و ئەقڵی بە بەرد بوو
و
ڕیشەوە مەیە..
بە مارشی سەربازی و جەنگەوە مەیە
بە ئاواز و مۆسیقا و ئاهەنگەوە وەرە
ب□ تفەنگی گەورەی دەستی
مناڵە بچوکەکانەوە مەیە
بە گوڵ و ماچ و کتێبەوە وەرە
لە " تەقوا " و جەنگ و شەهادەت مەدوێ
لە ئینسانیەت و ئاشتی و شەهامەت بدوێ
بۆمان لە ژیان بدوێ
لە پەنجەرەی کراوەوە بدوێ
دڵمان بە شەماڵی ئاشتی
بە هاوڕێیەتی و عەشق ئاشناکە
فێرمان کە چۆن بژین
چوونیەتی مەرگ کاتی خۆی فێر بووین
فێری مەسەلەی " ئینسان بوون "مان کە
بە خودا " خود " دەمێکە گەیشتووین

ئەی ئازادی
گەر بە سەر زەمینی من گەیشتی
لە دڵی عاشقەکانمان
هەنگاو بنێ
میهرەبانیت لە دڵمانا داگیرسێنە
تا ئازادی لە ناخمانا بجۆشێ
و
ئیتر چی دی پەلامارت نەیەین
لەگەڵ هەر هەناسەیەک
لە یادمان بی
کە تۆ لە هەناسە ئازیز تری
بزانین کە ئازادی نیعمەت نیە

بەڵکو بەرپرسیارێتیە
فێرمان کە: کە ل□ بەر دەستا بوون
و
سەیرکردنی تۆ ،،ئاسان نیە
بە خۆتمان ئاشنا کە
زۆرت لەسەر نازانین
تەنها نامەکەت بێزاری کردین
ئێمە بە پانتایی
یەک مێژوو لە تۆ ..مەحروومین

ئەی نەبینراو ترین
گەر هاتی بە نیشانەیەکەوە وەرە تا بتناسین

ئەی ئازادی
گەر هاتیتە سەرزەمینی ئێمە
بە ئاگاییەوە وەرە
تا لە دەروازەی ئەم شارەیا
بە شمشێر ملت نەپەڕێنین
تا لە بیرەوەری لەسەرخۆی مێژووا
نەهێڵین تۆمان لێ بدزن
تا نەچین بەهەڵەیا
بزانین بێ چەن و چوون
جێگرەوەو نیە و خۆتی..

ئەی ئازادی
” بەهای تۆ لەسەر ئەم خاکە، خوێنی
باشترین ڕۆڵەکانی ئەم خاکەیە.......”
بەهای تۆ گرانترین بەهای دونیایە
بەڵام ئەم جارە
بەڵام ئەم جارە بە ئاگاییەوە وەرە
بە ئاگایی........
بە ئاگایی........

https://www.facebook.com/100000251431170/videos/34705715129611/96

مـوچە.. تەنـزە شیعـر.. نەوزاد بەندی

پێی بڵێن بێتیشەوە ،
تازە ڕەزای گرانـــــــە
چونکە دەسکەلای دەستی
قۆڵبڕ و ڕێگرانە ..

بە فیکە و بە ئاماژەی
دز ، گیر ئەخواو پێی ئەچێ ..
هەتا پڕتری بکەن ،
ژێری زیاتر لێی ئەچێ ..

باکی نییە بە ئاهی
هەژار و داماوی شار
پاڵی لێداو□ تەوە ،
بە ئەمری دز و زۆردار

جاران ناوی موچە بوو ،
ئێستا سەدەقە و قەرزە ..
دۆعای شەڕ لە هۆکاری
ئەکرێ لە هەر 5 فەرزە ..

یەکەم جارە لە مێژوو ،
موچە بکرێ بە فشار ..
تەنانەت خودی شەیتان ،
شەرمەزارە ..شەرمەزار

نەوزاد بەندی